

Gliwice, 12.09.2023 r.

Dr hab. inż. arch. Beata Kucharczyk-Brus, prof. PŚ
Politechnika Śląska, Wydział Architektury
Katedra Sztuk Pięknych i Projektowych

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

pt. „Rola architektury w wychodzeniu z bezdomności. Pomoc dla osób wykluczonych w Polsce.”

Autor: mgr inż. arch. Magdalena Podczaska
Promotor: prof. dr hab. inż. arch. Ewa M. Kuryłowicz

I. Podstawa opracowania recenzji

- zlecenie Prodziekana ds. Ogólnych Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej dr inż. arch. Jerzego Grochulskiego, prof. uczelni,
- egzemplarz rozprawy doktorskiej,
- ustawa z dnia 3 lipca 2018 roku: *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. 2018, poz. 1669),
- ustawa z dnia 20 lipca 2018 roku: *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. 2018, poz. 1668).

II. Omówienie i ocena formalnej struktury pracy

- **Tytuł**

Tytuł rozprawy jest zgodny z zawartością merytoryczną.

- **Kompozycja pracy i język**

Rozprawa doktorska Pani mgr inż. arch. Magdaleny Podczaskiej jest jednotomowym opracowaniem monograficznym, wydany w miękkiej oprawie, w formie książkowej, formatu A4. Zawiera 307 ponumerowanych stron oraz dołączone na końcu pracy dwa zestawienia tabelaryczne formatu A3. W pracy wyodrębniono 11 rozdziałów merytorycznych stanowiących część analityczną pracy, z których wiele podzielono na podrozdziały pierwszego-, drugiego- i trzeciego rzędu. Rozdziały zasadnicze zostały poprzedzone wprowadzeniem, w którym prawidłowo określono cel, przedmiot i zakres pracy, stawianą przez Autorkę tezę i pytania badawcze. Wydaje się, że w części wstępnej rozprawy brakuje przedstawienia w wyodrębniony sposób metody pracy oraz szerszego omówienia metodologii prowadzonych badań, co zazwyczaj ma miejsce w pracach doktorskich.

W części wprowadzającej Autorka zawarła informacje na temat stanu badań nad podjętą problematyką, słusznie zauważając, że we współczesnej literaturze polskiej kwestie te są poruszone w bardzo niewielkim stopniu. W związku z powyższym przedmiotowy podrozdział

jest stosunkowo krótki. Wydaje się jednak, że mógłby być poszerzony o przedstawienie publikacji i prac badawczych związanych z poszukiwaniem przez architektów taniego, socjalnego budownictwa mieszkaniowego, lub innych form mieszkaniowych dla osób ubogich, o których to próbach Doktorantka wspomina w dalszej części rozprawy. Warto byłoby także wspomnieć o licznych publikacjach z dziedziny socjologii, związanych z tematyką mieszkalnictwa socjalnego (np. prace Ewy Kaltenberg-Kwiatkowskiej) oraz psychologii architektury. Wiedza płynąca z tych dziedzin nauki wskazuje na potrzeby i oczekiwania przedmiotowej grupy społecznej odnosząc się do środowiska zbudowanego (przestrzeni architektonicznej, wewnątrz mieszkalnych) rozpatrywanego w monografii doktorskiej, co jest pomocne w budowaniu listy kryteriów.

Dysertacja podsumowana została wnioskami końcowymi oraz wytycznymi opisanymi w ostatnim merytorycznym rozdziale pracy. Kończącą część pracy stanowią spisy: literatury (książki, artykuły, publikacje naukowe – 91 pozycji), źródeł internetowych (60 pozycji), aktów prawnych oraz dokumentów urzędowych polskich i zagranicznych. Umieszczono tam także wykaz tabel (8 pozycji) i ilustracji (51 pozycji). Praca poprzedzona jest streszczeniami w języku polskim i angielskim.

Kompozycja pracy jest merytorycznie trafna, kolejność poszczególnych części jest zasadniczo logiczna z punktu widzenia założenia naukowego, jednakże nie jest wyrazista w odbiorze czytelniczym. Rozdziały i podrozdziały są ponumerowane według jednakowego schematu, z zachowaniem jednakowej wielkości czcionki. Tytuły niektórych rozdziałów wydają się zbyt długie (np. rozdz. 10.0). Dysertacja, pomijając spisy i wykazy, podzielona jest na aż 14 części, z których pierwsza to rozdział 0.0 (?), kolejna to Wstęp (rozdział 1.0), 11 rozdziałów merytorycznych i Podsumowanie (rozdział 13.0). Podział, zdaniem recenzentki, jest zbyt gęsty, a wprowadzone wielopoziomowe listy podrozdziałów (np. 3.2.2.2., 5.3.8.2. itp.) nie ułatwiają rozumienia i zapamiętywania przedstawianych informacji. Z powodu tak gęstego podziału treści wydają się nieco pofragmentowane i przetasowane, gdyż podobne pojawiają się raz w jednym, raz w innym rozdziale (np. rozdz. 11.1.1 mógłby zostać scalony z rozdz. 9.1.1, 9.1.2 itp.).

Zdaniem recenzentki niektóre akapity można byłoby bardziej skomasować np. scalić rozdziały opisujące teorie, idee projektowe odnoszące się do architektury mieszkaniowej (rozdziały 6.0 oraz 10.0), a całość podzielić na trzy, cztery zasadnicze części tematyczne (tu recenzentka odwoła się do teorii kompozycji Juliusza Żórawskiego i jego uwag co do możliwości percepcyjnych człowieka – tendencja do liczby ograniczonej). Uwaga ta jest jednak tylko sugestią recenzentki, a nie zastrzeżeniem do pracy. Przyjęta przez Doktorantkę konstrukcja pracy nie wpływa negatywnie na ocenę przedstawionych w niej treści.

Praca napisana jest profesjonalnym językiem, zrozumiałym w odbiorze i odpowiednio odwołuje się do źródeł merytorycznych poprzez przypisy dolne. Drobną uwagę recenzentki dotyczącą sformułowań językowych dotyczy nie zawsze odpowiedniego zastosowania w tekście słów: *ilość* i *liczba*, z których pierwsze odnosi się do rzeczowników niepoliczalnych, a drugie – policzalnych (osoby, mieszkania – zob. str. 164, 169).

III. Omówienie i ocena części merytorycznej rozprawy (rozdziały 2.0 – 12.0)

Doktorantka podjęła ważny społecznie i wciąż niezwykle aktualny problem, jakim jest zapewnienie przestrzeni mieszkalnej osobom zmagającym się z bezdomnością. Potrzeba dachu nad głową, ochrony przed czynnikami zewnętrznymi i poczucia bezpieczeństwa jest jedną z podstawowych potrzeb człowieka, plasującą się u podstawy piramidy potrzeb A. Masłowa, a jej zapewnienie może stanowić bazę do podjęcia dalszych kroków w kierunku usamodzielnienia się jednostki zmagającej się z wykluczeniem społecznym.

Temat jest o tyle ważny, że – jak wykazuje Autorka dysertacji – liczba osób bezdomnych w Polsce zasadniczo nie maleje, a zagadnienie mieszkalnictwa dla osób ubogich, wykluczonych, także budownictwa socjalnego, wciąż stanowi nierozwiązany problem władz centralnych i lokalnych. Autorka, podejmując temat, stara się przedstawić dawne i współczesne formy wsparcia osób bezdomnych, jakim jest zwłaszcza zapewnienie im schronienia w różnych przedziałach czasowych, wskazując jednocześnie problemy i ograniczenia z tym związane. Przystacza i analizuje aktualne programy pomocowe oraz akty prawne, które mają na celu wsparcie osób bezdomnych. Podaje przykłady rozwiązań legislacyjnych, a także realizacji architektoniczno-urbanistycznych funkcjonujących w Polsce i na świecie. Badania naukowe na temat problemów osób dotkniętych bezdomnością w naszym kraju prowadzone są licznie w dziedzinach socjologii i psychologii. Stosunkowo niewiele jest jednak współcześnie opracowań w tej tematyce z dziedziny architektury – wytycznych funkcjonalnych odniesionych do realnych potrzeb przedmiotowej grupy użytkowników, wskazówek odnośnie preferencji technicznych, materiałowych i tych związanych z formą, estetyką itp. W tym kontekście badania Doktorantki wskazują nowe pola eksploatacji na temat architektury mieszkaniowej przeznaczonej dla najuboższych, dotkniętych bezdomnością wynikającą z wielu różnych przyczyn, dotkniętych wykluczeniem społecznym.

- **Teza**

W dysertacji sformułowano następującą tezę:

1. Odpowiednie formy mieszkalnictwa stanowić mogą wkład architektury i architektów w zatrzymanie procesu wykluczenia osób bezdomnych.

Powyższą tezę Autorka starała się udowodnić analizując różne formy budownictwa przeznaczonego dla osób ubogich i dotkniętych bezdomnością, zalety, wady i problemy, jakie wiążą się z powszechnie stosowanymi rozwiązaniami oferującymi miejsca noclegowe lub czasowe miejsca zamieszkania. W tym kontekście Doktorantka udowodniła szereg tez szczegółowych, które pojawiły się w tekście i odniosła się do tezy głównej, co pozwala na stwierdzenie, że kluczowy dla oceny pracy doktorskiej aspekt został spełniony. Lektura rozprawy doktorskiej dowodzi jednakże, że sformułowana jak wyżej tezę zasadniczą trudno jest udowodnić wprost, gdyż brak jednoznacznych danych ukazujących *zatrzymanie procesu wykluczenia*, co zapewne wiąże się z nabyciem przez osoby bezdomne zdolności do samodzielnego, satysfakcjonującego funkcjonowania w społeczeństwie. Brak w pracy wskazania relacji (czyli danych liczbowych) pomiędzy użytą formą mieszkalnictwa a liczbą osób, pierwotnie bezdomnych, które uległy resocjalizacji i rozpoczęły samodzielne życie. Wynika to być może z braku odpowiednich statystyk, z braku szerszych badań na temat osób bezdomnych, gdyż – jak cytuje Doktorantka – trudno jest nawet oszacować skalę tego zjawiska (cyt.: str. 69). Przytoczone w pracy przykłady rozwiązań funkcjonujących w Finlandii, Wlk. Brytanii, Irlandii i sukces realizowanego tam programu *housing first* pozwala przypuszczać, że jedynie forma mieszkania indywidualnego jest najbardziej odpowiednim rozwiązaniem dla procesu wychodzenia z bezdomności i wykluczenia społecznego.

W dysertacji postawiono wiele pytań badawczych, które zostały odpowiednio rozwinięte, skomentowane i podsumowane przez Autorkę:

1. Jak można rozumieć zjawisko bezdomności?
2. Jak można opisać grupę objętą badaniem?
3. Jakie są przyczyny wykluczenia ze społeczeństwa i co ono oznacza?

4. Jak wygląda pomoc osobom bezdomnym w obszarze mieszkalnictwa w Polsce dawniej i obecnie?
5. Jakie nowe rozwiązania architektoniczne (formy mieszkalnictwa) wprowadzane są w Europie i w Polsce?
6. Jak architektura może wpłynąć na poprawę warunków bytowych, w tym mieszkaniowych i sytuacji osób wykluczonych?
7. Jakie nowe zadania stoją przed architektami, urzędnikami i społeczeństwem, by system pomocy mieszkaniowej w Polsce mógł prawidłowo funkcjonować?

Postawione przez Autorkę pytania badawcze warto byłoby rozszerzyć o rozpoznanie potrzeb i oczekiwań rozpatrywanej grupy społecznej względem środowiska mieszkaniowego, które jest jej oferowane jako działania pomocowe. Właśnie ta grupa danych, informacji, ma bezpośrednie przełożenie na kształtowanie nowych form mieszkalnictwa dla osób bezdomnych i wykluczonych, osób ubogich. Kwestie te są znaczące przy rozpatrywaniu jakości architektury.

• **Rozdziały merytoryczne**

W rozdziałach merytorycznych poruszono następujące zagadnienia: opisy zjawiska bezdomności w ujęciu prawnym, społecznym, psychologicznym oraz statystycznym, zarys historyczny kształtowania się form pomocy mieszkaniowej dla osób bezdomnych, aktualna sytuacja osób bezdomnych, programy pomocowe, współczesne formy mieszkalnictwa dedykowanego osobom najuboższym i wykluczonym w Polsce oraz na świecie. Jako ramy czasowe badań rozwiązań współczesnych przyjęto wiek XXI. Jako zakres terytorialny badań wskazano Polskę oraz kraje europejskie.

Analizy badawcze przedstawione zostały w kolejnych rozdziałach merytorycznych według następującego klucza opisu zagadnień:

- definicja bezdomności w ujęciu prawnym, przyczyny bezdomności,
- bezdomność i wykluczenie społeczne w ujęciu filozoficznym, psychologicznym i socjologicznym,
- prezentacja danych statystycznych związanych ze zjawiskiem bezdomności w Polsce i w Europie,
- rys historyczny pomocy w zakresie mieszkalnictwa dla osób ubogich i bezdomnych w Polsce,
- współczesne formy mieszkalnictwa dla osób ubogich i bezdomnych w Polsce i Europie,
- współczesne placówki dla osób bezdomnych na terenie Polski,
- współczesne wzorcowe modele mieszkań dla osób bezdomnych w Polsce i Europie,
- współczesne idee projektowe w kontekście bieżących form mieszkaniowych dla ubogich i bezdomnych,
- efektywność budownictwa mieszkaniowego w relacji do programu wychodzenia z bezdomności
- podsumowanie, wytyczne i wnioski.

Pod względem merytorycznym praca zasługuje na pozytywną ocenę. W recenzji zawarto pewne zastrzeżenia, które mogą mieć charakter dyskusyjny, aczkolwiek mogą stanowić dla Doktorantki pewną wskazówkę jak ukierunkować swoje przyszłe badania i jak dopracować swój warsztat badawczy.

Rozdziały: 2.0, 3.0 i 4.0 obejmują następujące kwestie związane ze zjawiskiem bezdomności: definicję w ujęciu prawnym i socjologicznym, przyczyny bezdomności,

wykluczenie społeczne jako efekt bezdomności, kategorie bezdomności, jej opis w aspekcie filozoficznym i psychologicznym oraz dane statystyczne dotyczące Polski i Europy. Rozdziały te stanowią nieodzowny wstęp do dalszych rozważań na podjęty temat. Zostały rozwinięte w stopniu wystarczającym do zrozumienia pojęć *bezdomność* i *wykluczenie*.

Pozostając przy treściach poruszonych w rozdz. 4.2.1 Kategorie bezdomności – wspomniano tu o bezdomności tymczasowej, której ulegają ofiary wojny, czy katastrof przyrodniczych. Zdaniem recenzentki wątek ten jest niezwykle interesujący, bardzo aktualny, mający ściśle odniesienie do kwestii związanych z architekturą. Szkoda że nie został rozwinięty w dalszej części rozprawy. Niewątpliwie jest to temat na odrębną pracę badawczą.

W **rozdziale 5.0 Doktorantka** przybliży historię pomocy osobom ubogim i bezdomnym w zakresie mieszkalnictwa w Europie i w Polsce. I jakkolwiek wątek historii budownictwa socjalnego i patronackiego europejskiego został jedynie naszkicowany, tak przedstawione analizy historii pomocy mieszkaniowej dla osób bezdomnych w Polsce stanowią metodycznie zebrany, rzetelny zasób wiedzy. Należy podkreślić z uznaniem kwerendę, jaką Autorka dysertacji wykonała poszukując informacji na temat ilości, jakości i rodzajów zakładów opiekuńczych dla osób ubogich i bezdomnych w Polsce, począwszy od XIII wieku. Potwierdziła tym samym dojrzałość naukową i umiejętność prowadzenia badań z wykorzystaniem odpowiednio dobranej, w pełni reprezentatywnej literatury.

Informacje oraz dane liczbowe zawarte w rozdziale 5.0 podane są zasadniczo tekstem ciągłym. Zdaniem recenzentki przydałyby się w tym miejscu opracowania graficzne, które lepiej uzmysłowiłyby czytelnikowi prezentowane treści np. mapa Warszawy z naniesionymi miejscami występowania schronisk i przytułków noclegowych. Warto byłoby także niektóre dane zestawić w tabelach lub przedstawić na wykresach, co lepiej obrazuje opisywany problem badawczy. W rozdziale występuje także pewien niedosyt związany z brakiem jakichkolwiek ilustracji prezentujących opisywane zakłady opiekuńcze, noclegownie, szpitale – widok fasady, układ kondygnacji, detale obiektu itp.

Kolejny rozdział – **Rozdział 6.0** – prezentuje teorie projektowe, które pojawiają się począwszy od połowy XVIII wieku w związku z rozwojem przemysłu i coraz liczniejszą rzeszą osób przybywających do miast. Opisywane teorie, wdrażane przez architektów i twórców reform społecznych w postaci habitatów, familisterów, komun mieszkaniowych – merytorycznie bardzo słusznie przytoczone – są tu zaprezentowane dość lapidarnie. Zdaniem recenzentki mogłyby być nieco bardziej rozwinięte, zilustrowane i być może powinny zostać zestawione z koncepcjami współczesnymi, opisywanymi w **rozdziale 10.0**.

Rozdział 7.0 zawiera informacje na temat obecnych form budownictwa mieszkaniowego w Polsce i innych krajach europejskich, przeznaczonego dla osób bezdomnych. Treści oparte są na zapisach legislacyjnych, które regulują w poszczególnych krajach kwestie mieszkalnictwa socjalnego i innych ośrodków pomocowych zapewniających dach nad głową. I podobnie, jak w rozdziałach poprzednich, także tutaj – zdaniem recenzentki – brakuje ilustracji obrazujących przedstawiane przykłady rozwiązań architektonicznych. Doktorantka powołuje się na przykłady istniejących rozwiązań zabudowy mieszkaniowej (str. 161, 162, 163), przy czym brak zobrazowania tych przykładów. Architektura posługuje się jednak obrazem, toteż jego brak zubaża przekazywane treści z powodu niemożności oceny estetyki: formy, koloru, materiału itp.

Wartościowym, autorskim opracowaniem w tym rozdziale są tabele 7.1 i 7.2, które dają szansę porównania polskich standardów przestrzenno-programowych i wyposażenia noclegowni

oraz schronisk, opisanych w rozporządzeniu w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz.U.2018, poz. 896).

Zdaniem recenzentki rozdział 7.0 mógłby zostać zintegrowany z **rozdziałem 11.0**, w którym podane są i omówione, zilustrowane przykłady poszczególnych form zabudowy mieszkaniowej tymczasowej.

Rozdziały 8.0 i 9.0 prezentują wyniki badań przeprowadzonych przez Autorkę w istniejących schroniskach dla osób bezdomnych w Warszawie, Płocku, Wrocławiu i Szczodrem (rozd. 8.0) oraz badania wybranych przykładów obiektów zagranicznych, europejskich (rozd. 9.0). Opisy techniczne i analizy budynków zostały poparte ilustracjami. Zdaniem recenzentki, rozdziały te warto byłoby podsumować zestawieniami tabelarycznymi opisującymi obiekty na podstawie dobranych kryteriów np. liczba miejsc noclegowych, powierzchnia użytkowa, liczba i rodzaj pomieszczeń w budynku, standard wyposażenia. Podsumowania tabelaryczne pozwalają na porównywanie zebranych danych i ocenę ekspercką danego rozwiązania architektonicznego.

Całość merytoryczną pracy zamyka **rozdział 12.0** zatytułowany *Wnioski i wytyczne*, w którym Autorka wskazuje rolę architekta zajmującego się tematem budownictwa mieszkaniowego, jego misję, odpowiedzialność za zapewnienie odpowiednich warunków życia dla każdego członka społeczeństwa. Wskazuje także zadania, jakie powinny zostać podjęte przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym takim, jak bezdomność i wykluczenie. Cennym autorskim podsumowaniem pracy są tabele 11.1 i 11.2 zamieszczone na końcu opracowania, w których ujęto w bardzo czytelny sposób charakterystyki i najistotniejsze wytyczne dla zabudowy tymczasowej oraz długoterminowej, przeznaczonych dla osób bezdomnych. Przedstawione zestawienia wyraźnie wskazują przewagę mieszkań indywidualnych, jako najlepszej formy wsparcia i pomocy w uzyskiwaniu samodzielności przez osoby wykluczone.

Podsumowując – Doktorantka wykazała się umiejętnością w zakresie samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, operatywnością w kompletowaniu rozproszonych źródeł oraz materiałów informacyjnych i twórczym ich wykorzystaniem. Wyraziście wyeksponowała własne spostrzeżenia i wnioski stanowiące nowatorskie aspekty rozprawy na tle dotychczasowej wiedzy istniejącej w tym zakresie. Wykazała się szeroką wiedzą z zakresu przedmiotu podjętych badań.

Wymienione w recenzji uwagi i wątpliwości, nie obniżają końcowej oceny pracy, która, co należy podkreślić, posiada dużą wartość poznawczą i analityczną, opartą na materiałach historycznych oraz badaniach własnych Autorki. Praca stanowi bardzo pożyteczną pozycję naukową w obszarze architektury mieszkaniowej socjalnej i pomocowej. Jej całościowy charakter stanowi również doskonały materiał informacyjny także dla instytucji zajmujących się wsparciem osób bezdomnych i wykluczonych.

- **Literatura i przypisy:**

Merytoryczną wartość rozprawy oceniam pozytywnie. Zestaw pozycji bibliograficznych, na które Autorka powołuje się zawiera najważniejsze publikacje związane tematycznie z obszarem badań, stanowiącym przedmiot rozprawy. Zarówno terminologia, dobór literatury oraz omawianych przykładów świadczą o znajomości tematu. Zestaw odniesień skierowanych do przypisów dolnych jest opracowany w sposób odpowiedni dla opracowań naukowych.

- **Ilustracje:**

Umieszczone w tekście ilustracje, rysunki, tabele i wykresy wzmocniają wartość informacyjną pracy. Ilustracje pochodzą ze źródeł bibliograficznych, internetowych oraz własnych. Jak już wspomniano powyżej – ilość materiału graficznego w pracy mogłaby być zwiększona. Bogatsza szata graficzna wzbogaciłaby znacznie i uczyniłaby (nadałaby lepszej czytelności, przejrzystości) wartość merytoryczną prezentowanego opracowania. Niektóre fotografie pochodzące ze źródeł autorskich – niezwykle wartościowe dla podjętego tematu, ilustrując opisywane kwestie – są zbyt ciemne, wymagają korekty graficznej. Przed ewentualnym wydaniem pracy w formie książkowej zaleca się korektę składu graficznego.

IV. Wnioski końcowe

Zawarte w dysertacji analizy, dane liczbowe, opisy i zestawienia stanowią rzetelnie zebrany materiał badawczy, merytorycznie słuszny, oparty na istniejących regulacjach prawnych, danych statystycznych oraz zrealizowanych przykładach obiektów architektonicznych służących osobom w kryzysie bezdomności. Nie można wobec tego kwestionować, ani polemizować z przedstawionym przez Doktorantkę materiałem oraz podsumowaniami. Uwagi recenzentki dotyczą zasadniczo sposobu przedstawienia zebranego materiału badawczego, sposobu porządkowania danych, bardziej szczegółowego doboru kryteriów dających szansę na porównywanie danych i korelacje. Podjęty przez Doktorantkę temat okazał się być bardzo szeroki, wielowymiarowy, dlatego nie wszystkie wątki zostały w pełni rozwinięte.

Przedłożoną do opinii rozprawę doktorską Pani mgr inż. Magdaleny Podczaskiej pod tytułem „*Rola architektury w wychodzeniu z bezdomności. Pomoc dla osób wykluczonych w Polsce*” oceniam pozytywnie:

- za podjęcie i poprawne przeprowadzenie analizy bardzo ważnego i aktualnego tematu, w tym – wypełnienie luki badawczej w Polsce w podjętym temacie,
- za postawienie odpowiednich pytań badawczych, udowodnienie tezy i osiągnięcie celów badawczych,
- za przeprowadzenie szerokiej kwerendy i uporządkowanie wiedzy znajdującej się w szeregu archiwalnych źródeł rozproszonych,
- za oparcie rozważań w pracy na poprawnie dobranej, w pełni reprezentatywnej literaturze,
- za dużą wiedzę z zakresu przedmiotu pracy, umiejętność twórczego prowadzenia badań, z wykorzystaniem zdywersyfikowanych metod (kwerenda archiwalna, badania in situ, badania przeglądowe),
- za umiejętne, syntetyczne przedstawienie wyników badań,
- za umiejętność formułowania samodzielnych wniosków.

Stwierdzam, że dysertacja Pani mgr inż. Magdaleny Podczaskiej pod tytułem „*Rola architektury w wychodzeniu z bezdomności. Pomoc dla osób wykluczonych w Polsce*”, spełnia wymagania wynikające z ustaw: z dnia 3 lipca 2018 roku: *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. 2018, poz. 1669) oraz z dnia 20 lipca 2018 roku: *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. 2018, poz. 1668). W związku z tym wnoszę o przyjęcie rozprawy i poddanie jej Autorki kolejnym etapom procedury o nadanie stopnia doktora nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka.

